Tynki - zaprawy szlachetne

Siegfried Leixner
Tłumaczył Andrzej Machalski

Fabrycznie wyrabiana zaprawa szlachetna jest to tak zwana sucha zaprawa mineralna, biała lub kolorowa, służąca do wykonywania wierzchnich warstw tynku (narzutów) lub tynków jednowarstwowych. Produkuje się ją według norm. Odpowiada ona przeważnie grupie zapraw wapiennych. W fabrykach zapraw szlachetnych czyste kruszywa, na przykład kwarc, marmur, biały grysik kamienny, mączka wapienna - miesza się jednorodnie z wypróbowanymi spoiwami mineralnymi i pigmentami odpornymi na światło. Zaprawie szlachetnej już w fabryce nadaje się właściwości hydrofobowe (niezwilżalność). Do suchej zaprawy dodaje się - dla lepszego układania między innymi domieszki: napowietrzające, zatrzymujące wodę i polepszające przyczepność.

Do suchej zaprawy dodaje się na budowie jedynie czystą wodę wodociągową i miesza do wymaganej konsystencji. Zaprawy szlachetne można układać zarówno ręcznie, jak i maszynowo (agregatami tynkarskimi). Zależnie od typu agregatu można transportować i natryskiwać zaprawę z kruszywem o wielkości ziaren do 8 mm. Tynki o większych ziarnach narzuca się ręcznie.

Zaprawy szlachetne są do nabycia dla następujących rodzajów tynku:

- tynk zacierany,
- tynk narzucany kielnią,
- tynk natryskiwany,
- tynk dziobany (drapany).

Ten ostatni rodzaj może być układany jednowarstwowo, to znaczy nie potrzebuje obrzutki, chyba że instrukcja fabryczna wymaga podłoża z istniejącej już obrzutki.

Zaprawy szlachetne barwione mogą wysychać niejednakowo pod względem barwy - przy odmiennych podłożach tynku, niekorzystnych warunkach pogodowych. Aby uzyskać jednolity odcień barwy w przypadku zapraw szlachetnych barwionych, należy - z wyjątkiem tynku drapanego przewidzieć systemowo zalecone wymalowanie.

Zaprawy szlachetne nadają się zarówno do robót wewnętrznych, jaki na zewnątrz. Nie należy ich jednak układać w temperaturach poniżej +5 !C.

Literatura

LENKIEWICZ W., URBAN Z.: Roboty tynkowe. Poradnik. Arkady, Warszawa 1970.
Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych. Tom I Budownictwo ogólne, część 4. Arkady, Warszawa 1990.
PN-65/B-10101. Tynki szlachetne. Wymagania i badania techniczne przy odbiorze.
PN-91/B-10125. Suche mieszanki do tynków szlachetnych oraz lastryka na spoiwie hydraulicznym.
DIN 18557. Werkmżrtel. Herstellung, fberwachung und Lieferung (Zaprawy fabryczne. Produkcja, kontrola jakości i dostawa).